

Republika Hrvatska
Županijski sud u Zagrebu
Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Poslovni broj: GŽ-911/2022-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Županijski sud u Zagrebu, kao drugostupanjski sud, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, Gabriele Topić Kordej, predsjednika vijeća, Suzane Radaković suca izvijestitelja i člana vijeća, te Sandre Artuković Kunšt, univ. spec. iur., člana vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Republike Hrvatske, OIB:52634238587, zastupane po Općinskom državnom odvjetništvu u Bjelovaru, Stalna služba u Daruvaru P-DO-2055/18, protiv I-tuženika Milana Tarbuk, sada nepoznatog prebivališta i boravišta kao zakonskog nasljednika Stoje Marić, Zaile 3, zastupanog po privremenoj zastupnici Zvezdani Drašner, odvjetnici iz Daruvara, S. Radića 24, II-tužene Stoje Tarbuk, Supetarska Draga 508, Rab, OIB: 46082884637, kao zakonske nasljednice Stoje Marić, Zaile 3, III-tuženika Milorada Marić, OIB: 15913612268, Donja Vrijeska 21, Đulovac, (koji je istovjetan Miloradu Marić, Zaile 5, i Miloradu Marić, Dubravka 13, Daruvar), i IV-tužene Rade Božić, OIB: 19945332972, Imsovac 129, oboje zastupani po punomoćnici Marini Lacković, odvjetnici iz Daruvara, Stjepana Radića 14, radi utvrđenja prava vlasništva nekretnina, odlučujući o žalbi tuženika protiv presude Općinskog suda u Bjelovaru, Stalna služba u Grubišnom Polju, poslovni broj P-790/2018-97 od 20. siječnja 2022., dana 19. svibnja 2026.,

presudio je

I. Ukida se presuda Općinskog suda u Bjelovaru, Stalna služba u Grubišnom Polju, poslovni broj P-790/2018-97 od 20. siječnja 2022. u odnosu na III. tuženika Milorada Marića i IV. tuženu Radu Božić i predmet se u tom dijelu vraća istom prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

II. Odluka o troškovima postupka III. i IV. tuženika povodom pravnog lijeka ostavlja se za konačnu odluku.

Obrazloženje

1. Presudom prvostupanjskog suda odlučeno je:

"I Utvrđuje se da je tužiteljica Republika Hrvatska, OIB:52634238587, vlasnik nekretnina upisanih u zk.ul. broj 1 k.o. Zaile
- kčbr. 45/3 oranica kod kuće sa 390 čhv.
- kčbr. 52 oranica u brdu sa 1 jutro i 908 čhv.

- kčbr. 126/1 oranica Palučak sa 1416 čhv.,
- kčbr. 141 sjenokoša luka u Pjetlovcu sa 1 jutro i 276 čhv.,
- kčbr. 142 oranica luka u Pjetlovcu sa 162 čhv.,
- kčbr. 143 oranica luka u Pjetlovcu sa 1 jutro i 45 čhv.,
- kčbr. 144 livada luka u Pjetlovcu sa 135 čhv.
- kčbr. 195 pašnjak u Pjetlovcu sa 77 čhv.,
- kčbr. 196 livada u Pjetlovcu sa 47 čhv.,
- kčbr. 197 oranica u Pjetlovcu sa 1 jutro i 215 čhv.,
- kčbr. 209/1 livada krivi potok sa 910 čhv.,
- kčbr. 306/1 oranica kod kuće sa 5 jutara i 412 čhv.,
- kčbr. 339 oranica rošnik u Šilkovcu sa 1 jutro i 175 čhv.,
- kčbr. 340 oranica rošnik u Šilkovcu sa 243 čhv.,
- kčbr. 401/1 oranica lavanjsko brdo sa 500 čhv.,
- kčbr. 401/3 oranica lavanjsko brdo sa 430 čhv.,
- kčbr. 478/1 livada selište sa 1580 čhv.,

što su tuženi Milan Tarbuk i Stoja Tarbuk Supetarska Draga 508, Rab, OIB: 46082884637, kao zakonski nasljednici Marić Stoje koja je upisana u zemljišnim knjigama kao suvlasnik u 18/162 dijela, Marić Milorad, OIB: 15913612268, Donja Vrijeska 21, Đulovac, (koji je istovjetan Miloradu Mariću, Zaile 5, i Miloradu Mariću, Dubravka 13, Daruvar) kao suvlasnik u 106/162 dijela i Rada Božić, OIB: 19945332972, Imsovac 129, kao suvlasnik u 2/162 dijela, dužni priznati i trpjeti uknjižbu prava vlasništva na ime i u vlasništvo Republike Hrvatske, što će u protivnom zamijeniti ova presuda, sve to u roku od 15 dana.

II Nalaže se tuženicima, da tužiteljici Republici Hrvatskoj, OIB:52634238587, nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 11.297,08 kuna (slovima: jedanaesttisućadvjestodevedesetsedamkunaiosamlipa), u roku od 15 dana."

2. Protiv presude žali se III. i IV. tuženik iz svih žalbenih razloga propisanih čl. 353. st.

1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj: 53/1991, 91/1992, 112/1999, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 02/2007-Odluka USRH, 84/2008, 96/2008-Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/2008, 57/2011, 148/2011, 25/2013, 89/2014-Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/2019, 80/2022, 114/2022 i 155/2023 i 146/25 - dalje u tekstu: ZPP). Predlažu da se pobijana presuda u smislu žalbenih navoda preinači i stavljaju zahtjev za naknadom troškova postupka.

3. Odgovor na žalbu nije podnesen.

4. Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje prava vlasništva dosjelošću, a koji zahtjev temelji na činjenici da je pravni prednik tužitelja iste otkupio ili zamijenio sa zemljišnoknjižnim vlasnicima tijekom 70 godina time da zamjene i otkupi nisu provedeni u zemljišnim knjigama i da su nekretnine uključene u redovno gospodarenje Hrvatskih šuma te su u posjedu tužitelja više od 30 godina i pravo vlasništva temelji na odredbi čl. 159. st. 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine broj: 81/15 - pročišćeni tekst i 94/17 - u daljnjem tekstu: ZV) i podredno Zakonu o šumama ("Narodne novine" broj 52/90 - pročišćeni tekst, 5/91, 9/91, 61/91, 26/93 i 76/93 – dalje u tekstu: ZŠ/90) budući su iste na dan stupanja na snagu 16. listopada 1990. navedenog Zakona bile šume u šumskogospodarskoj osnovi Hrvatskih šuma te je tužitelj ex lege postao vlasnik.

5. U žalbenom postupku, sporan je posjed predmetnih nekretnina i da li su ispunjene pretpostavke za stjecanje prava vlasništva dosjelošću.

6. Ispitujući pobijanu odluku kao i postupak koji je prethodio ovaj sud je utvrdio da prvostupanjski sud nije počinio bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP-a na koje povrede ovaj sud pazi po službenoj dužnosti na temelju odredbe čl. 365. st. 2. ZPP-a.

7. Suprotno žalbenim navodima, prvostupanjski sud u obrazloženju presude dao je jasne i dostatne razloge o odlučnim činjenicama koje nisu u proturječnosti sa izrekom presude. Ne postoje niti drugi nedostaci zbog kojih pravilnost pobijane odluke ne bi bilo moguće ispitati pa nije ostvarena bitna povreda postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a na koju upiru tuženici.

8. Međutim, žalbeni navodi pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava su osnovani.

9. U provedenom postupku prvostupanjski sud u bitnom je utvrdio sljedeće:

- da su kao suvlasnici upisani tuženici i tužitelj;
- da iz očitovanja Hrvatskih šuma o statusu katastarskih čestica broj 45/3, 52, 126/1, 141, 142, 143, 144, 195, 196, 197, 209/1, 306/1, 339, 340, 401/1, 401/3, 478/1 s područja k.o. Zaile proizlazi da su uključene u gospodarenje gospodarskom osnovom "Javornik" kojima gospodari UŠP Bjelovar; da prema podacima Hrvatskih šuma proizlazi da je bivša država otkupila ili zamijenila navedeno zemljište s njihovim vlasnicima tijekom 70-ih godina 20. stoljeća; da se stanje prema posjedu tada promijenjeno ali navedene zamjene i otkupi nisu provedeni u zemljišnim knjigama: da su katastarske čestice broj 306/1, 339, 401/1, 401/3 u redovno gospodarenje uključene su 1966. godine i one su sastavni dijelovi 58E, 98C, 98F, 99E, 99F, 196B, 196D, 196E odsjeka.; da katastarske čestice broj 45/3, 52, 126/1, 141, 142, 143, 144, 195, 196, 197, 209/1, 340 u redovno gospodarenje uključene su 1977. godine i one su sastavni dijelovi 98C, 99F, 105C, 106B, 106E, 108D, 109B, 109C, 109D, 109F, 132B, 134C, 135B, 196D, 196E odsjeka, a katastarska četica broj 478/1 u redovno gospodarenje uključena je 1987. godine i ona je sastavni dio 100F odsjeka (list 16 spisa);
- da je izvršen uvid u ostavinska rješenja pravnih prednika upisanih zk. vlasnika;
- da je izveden dokaz saslušanjem III. i IV. tuženika (list 236-237 i 243-245);
- da je izveden dokaz saslušanjem svjedoka Stevana Marića, Radoslava Rudića, Živka Nenadovića, Mateja Manjarića i Damira Stjepanovića;
- da je proveden očevid i identifikacija predmetnih nekretnina po stalnom sudskom vještaku Voji Lukića (list 152 -154 spisa);
- da iz preslike spisa pojedinačnog ZK ispravnog postupka pod poslovnim brojem Z-8649/17 proizlazi da je ovdje tužitelj podnio prijedlog za pojedinačni ZK ispravnog postupak, između ostalog, i u odnosu na predmetne nekretnine i da je sud donio rješenje kojim se otvara pojedinačni ZK ispravnog postupak, na koje rješenje je Milorad Marić kao protustranka, dakle III. tuženik uložio prigovor navodeći da je suvlasnik i da se protivi upisu ispravku zk. stanja te je tužitelj kao predlagatelj povukao prijedlog za ZK ispravnog postupak u odnosu na predmetne nekretnine;
- da je tužitelj što sam, a što putem svojih pravnih prednika u posjedu

predmetnih nekretnina više od 49 godine u odnosu na većinu nekretnina koje su predmet postupka, dok u odnosu na dio nekretnina kčbr. 126/1 i dio kčbr. 141 sve k.o. Zaile više od 45 godina, a u odnosu na dio nekretnina kčbr. 52 i dio kčbr. 306/1 k.o. Zaile više od 43 godine, dakle više nego je zakonom propisano vrijeme posjedovanja za stjecanje prava vlasništva dosjelošću;

- da je uvidom u Uvjerenje o povijesti promjena dostavljenih od strane Ureda za katastar nekretnina Bjelovar, Ispostava za katastar nekretnina Daruvar, utvrđeno da je kao posjednik kčbr. 52, 45/3, dio kčbr. 126/1, dio kčbr. 141, kčbr. 142, 143, 144, 195, 196, dio kčbr. 197, kčbr. 209/1, dio kčbr. 306/1, kčbr. 339, 340, 401/1, 401/3, 478/1 k.o. Zaile, godine 1969., upisana Šumarija Sirač a kasnije pravni slijednik Hrvatske Šume d.o.o., Uprava šuma Bjelovar na kome se i danas nalazi;

- da je sa posjednika Marić Petra iz Zaila 1969. godine kao posjednik upisan Marić Stojan, Tešin iz Zaila 3, i to na dio kčbr. dio kčbr. 52, dio kčbr. 126/1, dio kčbr. 141, dio kčbr. 197 i dio kčbr. 306/1, da bi 1975. godine sa posjednika Marić Stojana i sa posjednika Marić Petra, posjed prelazi na Šumariju Sirač temeljem zahtjeva imovinsko pravne službe, a kasnije Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Bjelovar, gdje se i danas nalaze;

- da su tužitelj odnosno njegovi pravni prednici bili u posjedu predmetnih nekretnina proizlazi iz iskaza svjedoka Radoslava Rudića koji je iskazao da su predmetne nekretnine bile u sklopu odjela Šumarije Sirač od 1. siječnja 1977. godine neprekidno i da su predmetne nekretnine obilježene odjelima i odsjecima na licu mjesta i u sklopu odjela Šumarije;

- da iz iskaza svjedoka Stevana Marića i Mateja Manjarića proizlazi da je Šumarija Sirač davala naknadu ljudima iz sela Zaile koji su napuštali to područje i da je i on osobno dao svoju zemlju za koju je dobio naknadu i da je Šumarija preuzimala predmetne nekretnine u posjed;

- da iz iskaza svjedoka Živka Nenadovića proizlazi da je Šumarija davala zemlju seljanima iz sela Zaile na ime njihove zemlje koju su imali u selu i da mu nije poznato da li su to radili i prednici tuženika;

- da iz iskaza svjedoka Dmitra Stjepanovića proizlazi da je Općina Daruvar krenula sa iseljavanjem seljana iz sela Zaile time da je Općina mijenjala kuće ljudima koji su imali u selu Zaile, međutim, neki ljudi su ostali raditi tu zemlju, kositi livade, a tako je i radio Marić Petar, brat od Milorada, s tim da Šumarija nije radila ništa na parcelama koje su bile livade time da navedeni iskaz nije vjerodostojan kao i iskaz svjedoka Živka Nenadovića;

- da je očividno na licu mjesta uz prisustvo geodetskog vještaka Voje Lukića utvrđeno da su predmetne nekretnine jednim dijelom pošumljene crnogoričnom šumom, a većim dijelom livade zarasle u nisko raslinje, a jednim dijelom je ledina – lager drvene mase, s tim da su predmetne nekretnine okružene šumom Hrvatskih šuma;

- da iz rješenja Skupštine Općine Daruvar od 23. prosinca 1974. kao i zaključka Općine Daruvar od 11. siječnja 1974. te dopisa od 13. svibnja 1975. godine, a koje dokaze je sud cijenio prilikom donošenja ove odluke iako je tužiteljica iste dostavila nakon zaključenja prethodnog postupka obzirom da iste dokaze nije mogla dostaviti ranije do zaključenja prethodnog postupka, bez svoje krivnje, imajući u vidu da se radi o dokumentaciji iz 1974.; proizlazi je Skupština Općine Daruvar utvrdila opći interes radi pošumljavanja zemljišta u k.o. Zaile i da su pristupili planskom iseljavanju seljana iz tog područja i to postupkom eksproprijacije zemljišta ili neposredne prodaje Šumariji Sirač, te da su upravo u istom rješenju navedene nekretnine koje su predmet ovog postupka;

- da je Petru Mariću (Zaharijinom) koji je umro 1969. isplaćena naknada proizlazi iz dopisa od 3. svibnja 1971. od Općine Daruvar kojim se smanjuje naknada jer je već prije same eksproprijacije predao Šumariji Sirač nekretnine i primio naknadu, obzirom da iz povijesti promjena Ureda za katastar i proizlazi da su većim dijelom nekretnine koje su predmetom ovog postupka upisane na posjednika Šumarija Sirač 1969. godine, osim dijela kčbr. 126/1 i dio kčbr. 141 k.o. Zaile, koja je upisana kao posjed Republike Hrvatske 1973. godine, odnosno dio kčbr. 52 i dio kčbr. 306/1 k.o. Zaile 1975. godine je upisana kao posjednik Šumarija Sirač.

- da je Petar (Zaharije) Marić većim dijelom predmetne nekretnine predao Šumariji Sirač, a da su neke nekretnine, u manjem dijelu, bile predmetom postupka eksproprijacije;

- da je tužitelj u posjedu predmetnih nekretnina, što sam, što putem svojih pravnih prednika posve sigurno od 1975. godine (budući da su neke nekretnine u posjedu od 1969. godine a neke od 1973. godine a neke od 1975. godine), i da je do podnošenja tužbe, tj. do 8. studenog 2018. prošlo više od 43 godine;

- da je posjed tužitelja zakonit, istinit i pošten;

- da predmetne nekretnine u naravi predstavljaju šumu i livade zarasle u nisko raslinje i da su dosjelošću prešle u pravo korištenja tadašnje Šumarije Sirač, a kasnije Hrvatskih šuma d.o.o., a kako su predmetne nekretnine po svojoj naravi šume, a to su bile i većim dijelom na dan 16. listopada 1990. kada je stupio ZŠ i na taj datum bile su izvanoknjižno u društvenom vlasništvu te sukladno odredbi čl. 16. st. 1. ZŠ, postale su vlasništvo Republike Hrvatske;

- da su predmetne nekretnine u naravi i poljoprivredno zemljište – livade i da su prama čl. 3. Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine broj; 34/91) postale vlasništvo Republike Hrvatske;

10. Pošavši od navedenih utvrđenja, prvostupanjski sud je utvrdio da su pravni prednici tužitelja i sam tužitelj u posjedu predmetnih nekretnina više od 43 godine i da je tužitelj kvalificirani posjednik te da su ispunjene pretpostavke za stjecanje prava vlasništva dosjelošću i na temelju čl. 159. ZVDS u vezi čl. 18. ZVDS odlučio na navedeni način.

11. Takvo utvrđenje i zaključak prvostupanjskog suda za sada nije pravilan, te žalitelji osnovano osporavaju pravilnost i zakonitost pobijane odluke.

12. U odnosu na žalbene navode kojima žalitelji sadržajno upiru na bitnu povredu postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP-a u vezi čl. 299. ZPP-a potrebno je reći sljedeće.

13. Iz stanja spisa proizlazi da je prethodni postupak zaključen 30. rujna 2019. (list 75 spisa) i da je nakon zaključenja prethodnog postupka tužitelj podneskom od 1. veljače 2021. (list 196 spisa) dostavio dokumentaciju i navodi da ista odnosi na eksproprijaciju i da je osiguran novac za isplatu te da su čest. 126/1 i 141 k.o. Zalie predane u posjed Općini Daruvar odnosno Šumariji Sirač.

14. Prema odredbi čl. 299. ZPP-a propisano je da su stranke dužne već u tužbi i odgovoru na tužbu, a najkasnije na pripremnom ročištu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predložiti dokaze potrebne za utvrđenje iznesenih činjenica, te se izjasniti o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima protivne stranke.

15. Nadalje, prema st. 2. navedenog članka, stranke mogu tijekom glavne rasprave iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze, samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogli iznijeti, odnosno predložiti prije zaključenja prethodnog postupka dok iz st. 3. proizlazi da nove činjenice i dokaze koje su stranke iznijele odnosno predložile tijekom glavne rasprave protivno st. 2. ovog članka sud neće uzeti u obzir.

16. U odnosu na navedeno, valja reći da tužitelj već u tužbi i naveo da je pravni prednik tužitelja predmetne nekretnine otkupio ili zamijenio tijekom 70 godina time da je prethodni postupak zaključen 10. lipnja 2019.

17. Jednako tako, iz odgovora na tužbu proizlazi da su žalitelji usporili osnovanost tužbenog zahtjeva i posjed tužitelja odnosno pravnih prednika te su naveli da su tvrdnje o zamjeni i otkupu nekretnina neistinite i paušalne.

18. Kako je to već navedeno, iz stanja spisa proizlazi da je tužitelj podneskom od 1. veljače 2021. godine, dakle nakon zaključenja prethodnog postupka (list 196 do 208 spisa) dostavio dokumentaciju kojom ukazuje da su predmetne čestice bile ekspropirane i da je vršena isplata vlasnicima predmetnih čestica, te u tom smislu dostavlja odluke Skupštine općine Daruvar od 20. prosinca 1974., rješenje Općine Daruvar od 11. siječnja 1974. odnosno Zaključak kojim se isplaćuje Marić Petru naknada, te obavijest od 15. svibnja 1975. godine.

19. Ovdje valja ukazati, da je tužitelj naveo da je navedenu dokumentaciju dostavio naknado iz razloga što je isto bilo potrebno pribaviti iz arhive time da je prvostupanjski sud rješenjem od 13. rujna 2021. i prihvatio kao dokaz navedenu dokumentaciju unatoč protivljenju žalitelja navodeći da istu tužitelj nije mogao pribaviti iz opravdanih razloga obzirom da se radi o dokumentaciji iz 1974., dakle bez svoje krivnje.

20. Vezano za primjenu navedene odredbe, potrebno je reći da je tužba u ovoj pravnoj stvari podnijeta 2018. i da navedeni dokazi nisu dostavljeni u tužbu, a niti je tužitelj nakon dostave odgovora na tužbu žalitelja iste dostavio da zaključenja prethodnog postupka time da nije predložio da istu pribavi sud službenim putem te je za pretpostaviti da bi sudu dokumentacija i bila dostavljena prije nego tužitelju.

21. Jednako tako, za ukazati je da je tužitelj ispravni zemljišno knjižni postupak pokrenuo 2017. i da je nakon prigovora žalitelja da je vlasnik predmetnih nekretnina prijedlog i povukao.

22. Dakle, tužitelj je već u ispravnom postupku kao i iz dopisa žalitelja kojima se obratio prije pokretanja predmetnog postupka u smislu čl. 186 a ZPP-a kako to navodi u tužbi imao saznanja da žalitelji osporavaju tvrdnje tužitelja o vlasništvu predmetnih nekretnina.

23. Između ostalog, tužitelj je kako je to navedeno već i u tužbi naveo da su predmetne nekretnine otkupljene ili zamijenjene sa zemljišno knjižnim vlasnicima.

24. Stoga, u naprijed iznesenim okolnostima pogrešno je postupio prvostupanjski sud kada je utvrdio da tužitelj dokumentaciju odnosno dokaze dostavljene uz podnesak od 25. siječnja 2021. nije mogao dostaviti do zaključenja prethodnog postupka i da su dostavljeni naknadno bez krivnje, te iste i cijenio kao dokaz, pa su osnovani su

žalbeni navodi žalitelja kojima upiru na bitnu povredu postupka iz čl. 3564. st. 1. ZPP-a u vezi 299.ZPP-a obzirom da je u navedenim okolnostima tužitelj bio u mogućnosti dostaviti navedenu dokumentaciju do zaključenja prethodnog postupka.

25. Međutim, neovisno o naprijed navedenom ukazuje se da iskazom svjedoka i žalitelja nije nedvojbeno utvrđeno da su i nekretnine žalitelja otkupljene ili zamijenjene kako to tužitelj tvrdi u tužbi odnosno ekspropirane.

26. Ovdje valja napomenuti i to, da iz stanja spisa proizlazi da je prednik Petar (Zaharijin) Marić umro 1969. kako to osnovano žalitelji i navode u žalbi time da naprijed navedena dokumentacija u odnosu na istog datira iz 1974. i 1975.

27. U odnosu na žalbene navode vezano za zaključak prvostupanjskog suda o postojanju pretpostavki za stjecanje prava vlasništva dosjelošću i posjed od 1969. pa nadalje i materijalno pravo potrebno je reći slijedeće.

28. Naime, dosjelost u stvarnom pravu označava stjecanje prava vlasništva neprekidnim vršenjem njegova sadržaja kroz određeno zakonom propisano vrijeme. Dosjelost pretvara, dakle, faktičnu vlast u pravnu, a posjed u subjektivno pravo čime posjednik stječe na originalni način ono što je do tada posjedovao kao poštenu posjednik kroz zakonom propisano vrijeme.

29. Na temelju odredbe čl. 388. st. 2. ZV stjecanje, promjena, pravni učinci i prestanak stvarnih prava do stupanja na snagu ovoga Zakona prosuđuju se prema pravilima koja su se primjenjivala u trenutku stjecanja, promjene, prestanka prava i njihovih pravnih učinaka.

30. Pravni učinci dosjelosti kao izvornog načina stjecanja prava vlasništva nastupaju po samom pravu (ipso iure) istekom potrebnog vremena za stjecanje prava vlasništva dosjelošću ako su ispunjeni i ostali uvjeti koje propisuje zakon o stjecanju putem dosjelosti, u konkretnom slučaju savjesnost posjeda.

31. Dakle, da bi se vlasništvo moglo steći dosjelošću, mora, osim isteka potrebnog vremena, biti ispunjena pretpostavka savjesnosti (poštenja) posjeda i to kako po odredbama ZV (čl. 159.) koji je sada na snazi i u vrijeme podnošenja tužbe, tako i prema odredbama Zakona o osnovnim vlasničkopравnim odnosima (Narodne novine, br.53/91, 9/92 i 77/92, dalje: ZOVO) koji se primjenjuje od 1. rujna 1980. do 31. prosinca 1996., tako i prema pravnim pravilima Općeg građanskog zakonika (paragraf 1460), koja pravila su se primjenjivala do 1. rujna 1980. kao dana stupanja na snagu ZOVO.

32. Pravni standard "poštenog posjednika" određuje onog koji nije znao niti je iz okolnosti slučaja mogao znati da netko drugi ima pravo na posjed (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci broj Rev 857/13-3 od 4. travnja 2018.). Poštenje posjednika se predmnijeva, ali radi se o oborivoj zakonskoj predmnjevi kako to proizlazi iz odredaba ZV, ali i iz odluke Ustavnog suda RH broj U-III-6116/2020 od 24. veljače 2021.

33. Nesavjesnost posjednika kao zapreka za stjecanje vlasništva dosjelošću ne može se izvesti iz same okolnosti da je kao vlasnik nekretnine upisana druga osoba, već

onaj koji se na nesavjesnost poziva dužan je to i dokazati (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske u odlukama broj: Rev 389/2014-5 od 29. svibnja 2019., Rev 32/97 od 16. rujna 1997., Rev 2468/10 od 21. veljače 2012. i Rev 2426/90 od 15 veljače 1991.).

34. Nepošten je posjednik koji zna ili mora znati da nema pravo (samostalno) posjedovati nekretninu. Činjenica da je posjedovana nekretnina upisana u zemljišnim knjigama na drugu osobu ne čini sama po sebi posjed nepoštenim, a do nepoštenja posjeda ne dovodi ni propust posjednika da povjerava stanje u zemljišnim knjigama (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci broj Rev x 76/2014 od 21. listopada 2014.).

35. Znači, zaključak o (ne)savjesnosti posjeda moguće je donositi samo uvažavanjem svih okolnosti konkretnog slučaja - ne samo uzimanjem u obzir činjenice da je posjedovana nekretnina upisana u zemljišnim knjigama na drugu osobu već i okolnosti koje se odnose na ponašanje i postupanje u zemljišnoj knjizi upisanog vlasnika, odnosno u konkretnom slučaju neupisanog vlasnika, prema osobi posjednika.

36. U naprijed iznesenom pravnom kontekstu, okolnost da su prednici tužitelja odnosno Šumarije Sirač kasnije Hrvatske šume upisani u posjedovni list nije odlučno već je relevantno tko je vrši faktičnu vlast na predmetnim nekretninama odnosno s time u vezi tko je iste posjedovao i obrađivao.

37. Ovdje valja ukazati, i na činjenicu da iz zk. izvatka i očevida te nalaza i mišljenja vještaka Voje Lukića proizlazi da iste u naravi predstavljaju oranice, livade i pašnjak te prvostupanjski sud nije dao jasne razloge na temelju čega je zaključio da iste predstavljaju šumu u smislu čl. 5. ZŠ i poljoprivredno zemljište time da je potrebno reći i to da za stjecanje prava vlasništva dosjelošću u smislu čl. 159. ZVDSV-a nije odlučna kultura nekretnine.

38. Između ostalog, imajući u vidu činjenične navode tužbi i navode o posjedu pravnih prednika tužitelja od 1966., potrebno je reći da posjed društvenopravne osobe (pravnik prednika Hrvatskih šuma) kroz zakonom određeno vrijeme bio je pretpostavka za prijelaz pokretnih i nepokretnih stvari iz privatnog u društveno vlasništvo po Zakonu o udruženom radu („Službeni list SFRJ broj 53/76 pročišćen tekst 11/88- dalje; ZUR) koji je stupio na snagu 11. prosinca 1976. i po kojem nekretnine prelaze u društveno vlasništvo u roku od 5 godina od saznanja da je nekretnina prešla u sredstvo društvenopravne osobe odnosno najkasnije u roku od 10 godina od njenog prelaska (čl. 268 ZUR-a).

Dakle, radilo bi se o originalnoj osnovi stjecanja u korist društvenog vlasništva protekom vremena samo zato što su šume i šumsko zemljište, bile u posjedu društvenopravne osobe, a vlasnik nije zahtijevao vraćanje posjeda u subjektivnom roku od 5 godina odnosno objektivnom od 10 godina koji rokovi se računaju od dana stupanja na snagu ZUR-a.

39. Naime, odredba čl. 268 ZUR-a bitno se razlikuje od instituta redovne dosjeloosti propisane odredbama ZVDSP-a, ne samo po kratkim rokovima već i po tome što po ZUR-a nekretnina prelazi iz privatnog u društveno vlasništvo na temelju bilo kojeg posjeda pa i nesavjesnog posjeda.

40. Jednako tako, odredom čl. 16. Zakona o šumama („Narodne novine“ 52/1990 – ZŠ/90) a na koju odredbu se tužitelj pozvao u tužbi propisano je da šume i šumsko zemljište na teritoriju Republike Hrvatske, osim šuma u šumskih zemljišta u privatnom vlasništvu, jesu u državnom vlasništvu Republike Hrvatske ex lege stupanjem na snagu navedenog Zakona 16. listopada 1990., a koji se primjenjuje od 1. siječnja 1991.

41. Nadalje, iz obrazloženja pobijane odluke proizlazi zaključak prvostupanjskog suda da su prednici tužitelja odnosno tužitelj u posjedu predmetnih nekretnina te imaju valjani temelj posjed kojeg temelji na činjenici eksproprijacije i otkupa odnosno zamjene koja nije provedena u zemljišnim knjigama a što ne proizlazi iz provedenog dokaznog postupka kako je to navedeno, kao i na činjenici da su predmetne nekretnine uključene u gospodarenje Hrvatskih šuma odnosno da istima gospodari Uprava šuma Podružnica Bjelovar kako to proizlazi iz dopisa Hrvatskih šuma (list 16 spisa) kao i iskaza svjedoka Radoslava Rudića i Stevana Marića te Živka Nenadovića koji su iskazivali da je Šumarija davala zemlju seljanima iz sela Zaile i davala naknade te preuzela nekretnine u posjed.

42. Međutim, iz iskaza svjedoka Živka Nenadovića (list 93 spisa) proizlazi da ne zna da li su i prednici tuženika dali svoju zemlju te da je nekretnina od III. tuženika i njegovog pok. bata, dakle oca IV. tuženice u naravi većina livada koja je danas zarasla u šikaru s time da je dio i počišćen i da zna da je istu III. tuženik obrađivao do 1991. i da njegov brat umro.

43. Nadalje, iz iskaza Stevana Marića proizlazi da brat III. tuženika Pero Marić i nakon 1974. koristio svoju zemlju.

44. Ovdje valja ukazati da iz iskaza svjedoka Mateja Majnarića (list 94 spisa) koji je koncesionar prava lova proizlazi „.... da zna da se radi o livadama i da zna da su bile obrađivane i da se kosete je i vidio III. tuženika kojeg nije poznao prije koji mu je rekao da je to njegova livada te mu je dozvolio da istu i koristi za potrebe lova teda je znao sresti i druge ljude i da je unazad 2-3 godine postavljena rampa koja je otvorena i ljudi kupe voćke. ..i da su na rubnim dijelovima posađeni borovi 70 godina ali da nije vidio da bi šumarija nešto radila....i da zna da su neki ljudi obeštećeni a neki nisu... i da na rubu sela postoje oznake šumarije kao odjela.“

45. Između ostalog, iz iskaza svjedoka Dmitra Stjepanovića (list 153 spisa) koji je nekada radio u Šumariji odnosno na dijelu gdje se nalaze predmetne nekretnine, proizlazi da je vozio sijeno i žito bratu od III. tuženika i da Šumarija nije ništa radila na ovim područjima i da parcele koje je pokazao vještak na očevidu je koristio brat III tuženika odnosno otac IV tužene.

46. Nadalje, iz iskaza III. tuženika proizlazi da je u selu živio do 1966. ..“kada je otišao na daljnje školovanje time da je dolazio vikendima i pomagao obitelji na imanju i da njegova obitelj nije dobila odluku o oduzimanju niti naknadu te ...da kada je dolazio je išao je kupiti šljive te je.... .. nekretnine naslijedio od strica, brata i po majci... da je šumarija postavila rampu...i stavila oznake ali nije ništa radila na zemlji ...da je živio i radio u Beogradu....sve do prije 10 godina kada se vratio...da je sva zemlja koju su obišli na očevidu zemlja njegove obitelji koju su obrađivali....i da ju je njegov brat obrađivao do 1991. kada je zbog rata otišao u izbjeglištvo i umro 1996.“

47. Jednako tako, iz iskaza IV. tuženice proizlazi da su njezini roditelji obrađivali predmetne nekretnine “...sve do 1991. kada su radi rata otišli u Bosnu gdje je i umro njezin otac...i da od 1991. do 2002. zemlja nije obrađivana...da se ne radi o šumi...da su na terenu ostali ostaci njihove kuće....da povremeno obilaze nekretnine i da do prije godinu dana su mogli do nekretnina....a sada je postavljena rampa...da šume nisu ništa radile na njihovim nekretninama...”

48. Vezano za iskaze žalitelja da neko vrijeme nisu obrađivali zemlju obzirom da III. tuženik nije živio u Republici Hrvatskoj i da se vratio unazad 10 godina i da je obitelj IV. tužene radi ratnih zbivanja otišli u Bosnu, potrebno je reći da prema čl. 19. st. 1. ZVDS-a posjed traje dok traje posjednikova faktična vlast glede stvari, ali on ne prestaje niti se prekida ako je smetnja ili propuštanje izvršavanja posjednikove vlasti bilo po svojoj naravi samo privremeno.

49. Pored navedenog, vezano za stjecanje nekretnina nasljeđivanjem čl. 160. st. 3. ZVDS-a propisano je da nasljednik postaje poštenim posjednikom od trenutka otvaranja nasljedstva i u slučaju kad je ostavitelj bio nepošteni posjednik, ali ne ako je nasljednik to znao ili morao znati.

50. Nadalje, imajući u vidu činjenicu da su III. i IV. tuženici upisani kao zk. vlasnici kao i navedene iskaze svjedoka i žalitelja vezano za zaključak prvostupanjskog suda da su predmetne nekretnine uključene u gospodarenje Hrvatskih šuma odnosno da istima gospodari Uprava šuma Podružnica Bjelovar kako to proizlazi iz dopisa Hrvatskih šuma (list 16 spisa), a što prema stanovištu ovog suda nije u dovoljnoj mjeri raspravljeno i utvrđeno ukazuje se slijedeće.

51. Naime, iz iskaza Radoslava Rudića (list 154 spisa) na očevidu, a koji je i radio u šumariji Sirač proizlazi „...da je navedena šumarija i obavljala radove na nekom dijelu ali da točno o kojim česticama se radi i koje radnje je obavljala, u kojim odjelima u prilogu, a što može dostaviti naknadno pismeno.... time da nitko od tuženika ništa nije radio na tom dijelu niti službeno potraživao..“

52. Vezano za iskaz navedenog svjedoka i činjenicu gospodarenja predmetnim nekretninama od strane šumarije odnosno Hrvatskih šuma a što je među strankama sporno, prvostupanjski sud je rješenjem od 18. rujna 2020. (list 154 spisa) pozvao tužitelja da dostavi točan popis kčbr. i u koje su odjele uključene i koje radnje je šumarija obavljala, kada i gdje obzirom da je navedeni svjedok iskazao da ima navedene podatke, a po kojem rješenju tužitelj nije postupio, a koje postupanje tužitelja prvostupanjski sud nije posebno cijenio.

53. Nadalje, prema stanovištu ovog suda obzirom na naprijed navedene sporne činjenice prvostupanjski sud nije dovoljnoj mjeri raspravio i utvrdio činjenicu faktičnog i stvarnog gospodarenja predmetnim nekretnina i poduzimanja određenih radnji od strane šumarija odnosno Hrvatskih šuma na predmetnim česticama kako to navodi tužitelj navodi u tužbi.

54. Stoga, kako za sada prvostupanjski sud nije na jasan i nedvojben način utvrdio odlučnu činjenicu odnosno tko je imao i izvršavao faktičnu vlast na predmetnim nekretninama te da li je istima i gospodarila šumarija odnosno Hrvatske šume kako

to proizlazi iz dopisa Hrvatskih šuma od 23. svibnja 2018. (list 16 spisa) i da li su predmetne nekretnine bile i faktično uključene u redovno gospodarenja kojima gospodari UŠP Bjelovar te s tim u vezi na koji način je šumarija i faktično gospodarila te koje radnje i kada je vezano za gospodarenje i poduzimala obzirom na tvrdnje žalitelja da su isti kao vlasnici u posjedu i da se radi o poljoprivrednom zemljištu koje su kao vlasnici i obrađivali, to je prema stanovištu ovog suda činjenično stanje pogrešno i nepotpuno utvrđeno.

55. Slijedom navedenog, u iznesenom činjeničnom i pravnom kontekstu, a kako je prvostupanjski sud propustio u dovoljnoj mjeri raspraviti i utvrditi odlučne činjenice vezano za tko je bio u posjedu predmetnih nekretnina i vršenja faktične vlasti i s time u vezi faktičnog gospodarenja predmetnim nekretninama kako je to navedeno, ostvaren je žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pa je valjalo pobijanu presudu ukinuti na temelju odredbe čl. 370. ZPP-a i predmet vratiti na ponovno suđenje te odlučiti kao u izreci ovog drugostupanjskog rješenja.

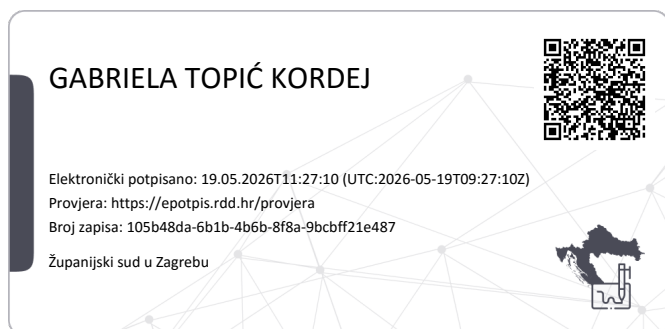
56. Obzirom na navedeno te da je neizvjestan uspjeh stranaka u postupku, valjalo je ukinuti i odluku o troškovima postupka.

57. Odluka o troškovima postupka povodom pravnog lijeka temeljena je na čl. 166. st. 3. ZPP-a pa je odlučeno kao u stavku II. izreke ove drugostupanjske odluke.

58. U ponovljenom postupku prvostupanjski sud će postupiti u naprijed izloženom smislu i utvrditi da li su predmetne nekretnine u naravi šuma i šumsko zemljište ili poljoprivredno zemljište te tko je imao faktičnu vlast na predmetnim nekretninama i s tim u vezi da li su obzirom na činjenične navode tužbe pravni prednici tužitelja odnosno Šumarija i Hrvatske šume i faktično gospodarili istima i na koji način te kada, kao i raspraviti sve žalbene navode te će nakon toga donijeti pravilnu i zakonitu odluku.

U Zagrebu, 19. svibnja 2026.

Predsjednik vijeća:
Gabriela Topić Kordej

Broj zapisa: **9-30888-2cb59**

Kontrolni broj: **02660-95530-463d5**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Županijski sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.